

Instituut voor de nationale rekeningen

ANALYSE VAN DE PRIJZEN
DERDE KWARTAALVERSLAG 2017 VAN HET
INSTITUUT VOOR DE NATIONALE REKENINGEN

PRIJZENOBSERVATORIUM

Meer informatie:

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Peter Van Herreweghe

City Atrium

Vooruitgangstraat 50

1210 Brussel

Tel.: +32 2 277 83 96

E-mail: Peter.Vanherreweghe@economie.fgov.be

Focus: Evolutie van de boterprijs

De Belgische geharmoniseerde consumptieprijs voor boter noteerde tijdens het beschouwde kwartaal 21,0 % hoger dan een jaar voordien. Sinds mei 2016 ging deze in stijgende lijn, waardoor hij in september 2017 28,4 % hoger uitkwam. Ook in de buurlanden Duitsland (+64,7 %) en Nederland (+39,2 %) nam de consumptieprijs tijdens het derde kwartaal 2017 sterk toe. Enkel in Frankrijk bleef de prijsstijging voor boter beperkt tot 6,0 %.

Tabel 8. Verloop van de inflatie voor het geharmoniseerde indexcijfer der consumptieprijsen voor boter (CP1151)

(Jaarlijks veranderingspercentage)

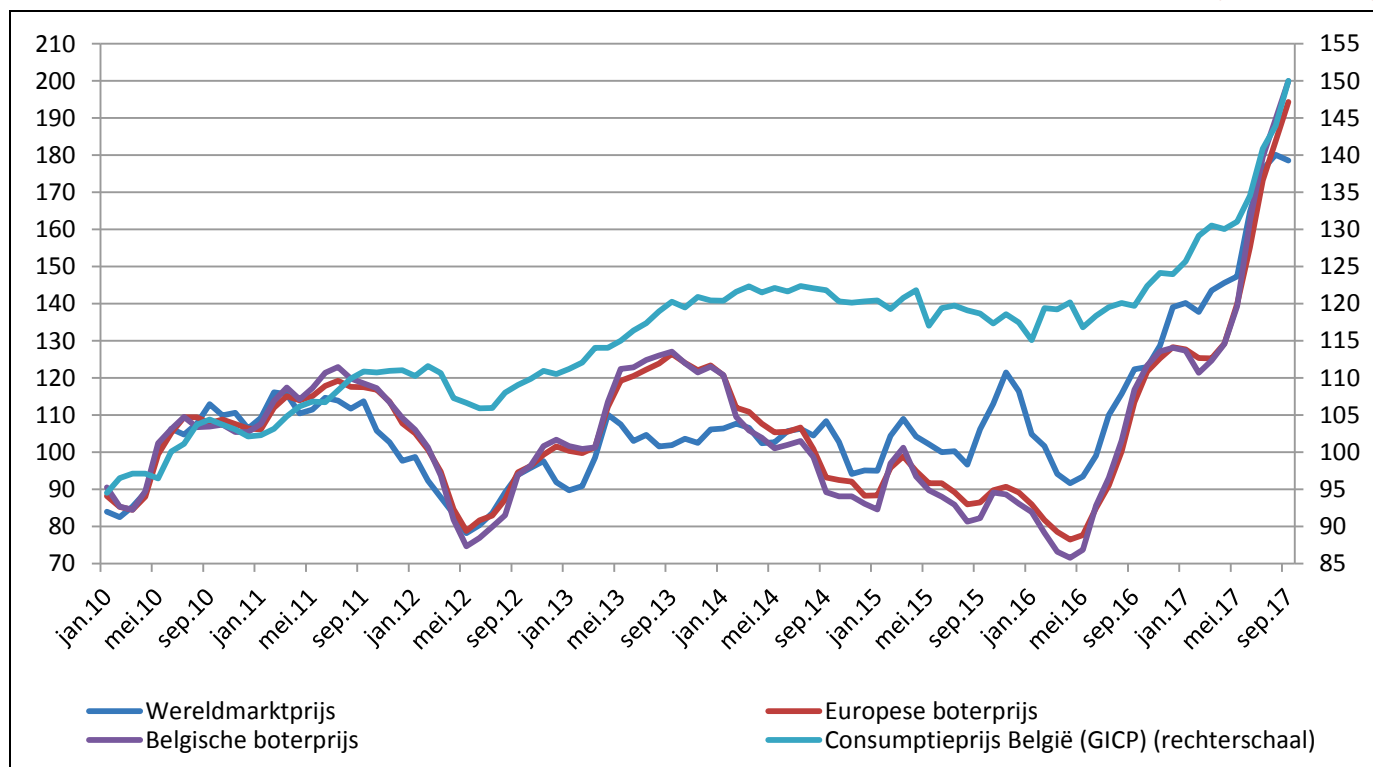
	K1 2016	K2 2016	K3 2016	K4 2016	K1 2017	K2 2017	K3 2017
België	-1,9	-0,8	0,5	4,8	8,9	11,3	21,0
Duitsland	-3,9	-13,8	5,9	24,3	29,5	46,0	64,7
Frankrijk	3,7	2,2	-1,1	-2,8	-1,8	2,6	6,0
Nederland	-5,2	-6,3	-1,3	11,6	25,7	26,6	39,2
Gewogen gemiddelde buurlanden	-0,2	-6,0	2,3	11,3	14,9	24,5	38,4

Bron: EC.

Reden hiervoor is de sterk toegenomen producentenprijs voor boter. Sinds april 2016 nam de wereldmarktprijs voor boter toe met 94,7 % (in september 2017). Ook de Europese en Belgische producentenprijs voor boter namen tijdens dezelfde periode toe met respectievelijk 154,0 % en 179,4 %. Volgens de Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie is die toename vooreerst gelieerd aan een stijging van de vraag naar boter in Europa. Zo wordt in heel wat artikels niet langer gesteld dat boter slechter is voor de gezondheid dan plantaardige producten. Daarenboven wordt boter ook als een meer authentiek product ervaren, terwijl het imago van bepaalde botersubstituten, zoals palmolie, er daarentegen op achteruit gegaan is. Ten tweede is ook de consumptie van producten waarin melkvet (dat gebruikt wordt voor boter) verwerkt is toegenomen, zoals room, kaas en volle melkproducten (zoals Griekse yoghurt). Ten derde neemt ook de export van melkvet naar derde landen toe.

Grafiek 11. Evolutie van de boterprijzen

(Index 2010=100)

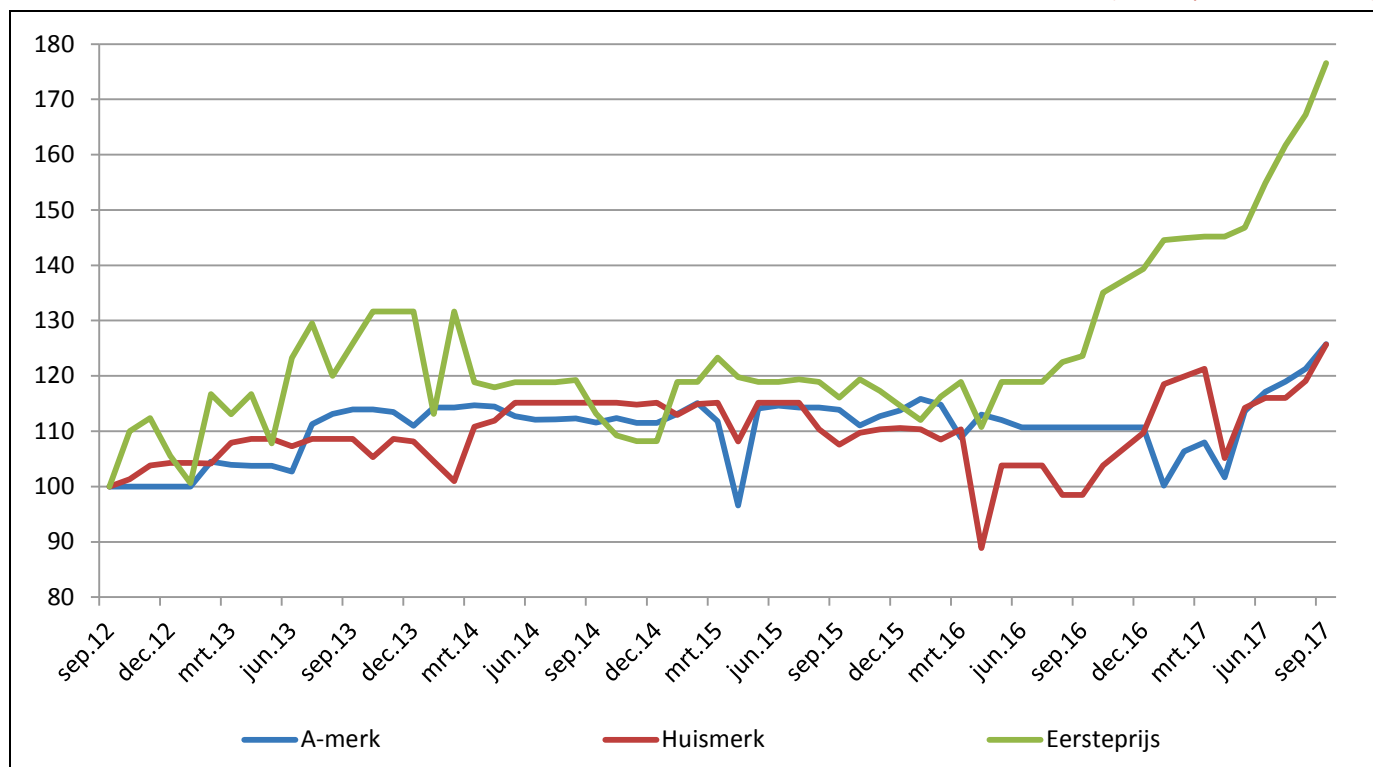

Bronnen: USDA (DairyCo), EC, BCZ, FOD Economie, AD Statistiek – Statistics Belgium.

Op basis van cijfers verzameld via de shopping websites van enkele grootdistributeurs sinds september 2012 blijkt eveneens dat de prijzen voor boter in de winkel sterk toegenomen zijn sinds april 2016 (zie onderstaande grafiek). Weliswaar is er een onderscheid waar te nemen tussen de types merken. Voor eersteprijsproducten betaalt de consument sinds april 2016 opmerkelijk meer voor boter. Ook voor huismerken ging de consumptieprijs sinds april 2016 in stijgende lijn, maar soms werden ook dalingen waargenomen. Voor de A-merken tot slot namen de consumptieprijzen slechts sinds het voorjaar van 2017 toe. Hierdoor stegen de boterprijzen in de winkel tussen april 2016 en september 2017 voor eersteprijsproducten met maar liefst 59,4 %, terwijl de huismerken en de A-merken hun prijzen met respectievelijk 41,4 % en 11,3 % zagen toenemen.

Grafiek 12. Consumptieprijzen voor boter per type merk

(Index september 2012=100)

Bronnen: FOD Economie, eigen berekeningen (op basis van gegevens shopping websites).

De stijging van de prijs van boter zou kunnen leiden tot een toename van producentenprijs in de stroomafwaartse sectoren (onder meer in de koekjesverwerkende industrie en de bakkerijen) en van de consumptieprijs van producten met boter. De mate waarin de consumptieprijzen zullen stijgen voor bijvoorbeeld croissants en koekjes hangt onder meer af van de kostenstructuur van het product (naast boter omvat de kostenstructuur¹ nog andere grondstoffen, evenals andere kostenposten zoals arbeid, energie, verpakking, ...), de substitutiemogelijkheid voor de consument en van de lokale concurrentie. Op basis van het geharmoniseerd indexcijfer der consumptieprijzen blijkt alvast dat de prijsstijging voor bakkerijproducten (waaronder koekjes) momenteel beperkt blijft: sinds april 2016 werden deze slechts 1,6 % duurder (in september 2017).

Anderzijds moet ook nog opgemerkt worden dat de toegenomen vraag naar boter, als afgeleid product van melk, finaal gunstig is voor de melkveehouders.² Tussen december 2013 en juli 2016 (het recentste dieptepunt) kelderde de

¹ Volgens de Vlaamse bakkerijfederatie bevatten koffiekoeken bijvoorbeeld 25 à 30 % boter.

² De melkprijs die de zuivelindustrie betaalt aan de melkveehouder wordt bepaald op basis van twee componenten, namelijk het melkvet en het melkeiwit. Terwijl boter fors gestegen is in prijs, ligt de Belgische prijs voor magere melkpoeder (eiwit) in het derde kwartaal 2017 2,7 % lager dan een jaar voordien. De melkprijs aan de melkveehouder is bijgevolg minder gestegen dan de boterprijs.

melkprijs aan de melkveehouder met 47,2 %.³ De uitbetaalde prijs aan de melkveehouder ging sindsdien opnieuw in stijgende lijn (met uitzondering van het voorjaar 2017) en noteerde in augustus 2017 (meest recente gegevens) 63,0 % hoger dan in juli 2016.

³ Per 1 april 2015 werden bovendien ook de Europese melkquota afgeschaft.